

นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวต่างชาติและ
ชาวไทย ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก
Innovation and Change from View Point of Foreign and Thai Tourist
Toward Tourism Development in Eastern Region

สมคิด เพชรประเสริฐ (Somkid Petchprasert)¹

นภดล วงษ์น้อม (Nopadol Wongnom)²

เขมมาวี รัชชชูชีพ (Khemaree Rugchoochip)³

วงพัคตร์ ภูพันธ์ศรี (Vongphak Poopunsr)⁴

อาจารย์, พันตำรวจเอก ดร., ผศ.ดร., คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹Lecturer, ²Police Colonel Dr., ^{3,4}Asst. Prof. Dr., Faculty of Political Science and Law

Burapha University

¹Email : Somkid@buu.ac.th, ²Email : Nopadol7202@gmail.com

³Email : Khemaree2012@hotmail.co.th , ⁴Email : Vongphak@buu.ac.th

Received: 1 June 2019

Revised: 23 July 2019

Accepted: 31 August 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวต่างชาติและชาวไทยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษานวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวต่างชาติและชาวไทยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวต่างชาติและชาวไทยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก และ 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่างๆ ของนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวต่างชาติและชาวไทยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

และนักท่งเท่ยวชาวต่างชาติที่ได้คเณทางท่งเท่ยวในภาคตะวันออกเฉียง กัณมตัวอย่างที่ใช้ในการศีกษา คั้งนี้คเณ นักท่งเท่ยวชาวไทยและนักท่งเท่ยวชาวต่างชาติ จัณวน 400 คน โดยใช่วิธีการ คัณมตัวอย่างตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคเณแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถึ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิสหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ การถดถอยพหุ ผลการวิจัย พบว่า

1) กัณมตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุคัณกว่า 31 ปี มีสถานภาพโสด มีการศีกษาระดับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน

2) โดยรวมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการท่งเท่ยวในภาคตะวันออกเฉียงอยู่ใน ระดับมาก โดยด้านการเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือประชาชนมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคเณ ด้านการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ด้านความครบถ้วน ด้านการทำให้กระบวนการดีชััน และด้านการใช้ ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมายสาธารณะ ตามลำดับ

3) โดยรวมการพัฒนาการท่งเท่ยวในภาคตะวันออกเฉียงอยู่ในระดับมาก โดยด้าน ภาพลักษณ์มีคะแนนสูงที่สุด รองลงมาคเณ ด้านทรัพยากรการท่งเท่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐานการ ท่งเท่ยวและด้านความสามารถในการแข่งขัน ด้านกลไกการบริหารจัดการบูรณาการ ด้านการเพิ่ม รายได้อของการท่งเท่ยว ด้านข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิเคราะห์ ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการท่งเท่ยว และด้านบุคลากรการท่งเท่ยว ตามลำดับ

4) นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่งเท่ยวมีอิทธิพลต่อการ พัฒนาการท่งเท่ยวในภาคตะวันออกเฉียง โดยด้านการใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ ภาครัฐส่งมอบ โปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมายสาธารณะมีอิทธิพลสูงที่สุด รองลงมาคเณ การใช้ เทคโนโลยีใหม่ๆ ความครบถ้วน การทำให้กระบวนการดีชััน และการเสริมสร้างพลังแก่ชุมชน หรือประชาชน ตามลำดับ

คำสำคัญ : การท่งเท่ยว, การท่งเท่ยวในภาคตะวันออกเฉียง, นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง

Abstract

The research on the subject of “Innovation and Change from View Point of Foreign and Thai Tourist Toward Tourism Development in Eastern Region” aimed 1) to study on the innovation and change from view point of foreign and Thai tourist toward tourism development in Eastern region; 2) to study on the tourism development in the Eastern region; 3) to study on

CHAPTER 8

problems and obstacles of innovation and change from view point of foreign and Thai tourist toward tourism development in Eastern region; and, 4) to study on any suggestions on the innovation and change from view point of foreign and Thai tourist toward tourism development in Eastern region.

The populations in this study were the foreign and Thai tourists who travelled to the Eastern region. The sample group used in this study was 400 of foreign and Thai tourists obtained from the convenience sampling method. The questionnaire was used as the research tool. Data analysis was conducted by using the values of frequency, percentage, mathematic average, standard deviation, correlation coefficient and regression analysis. It was found from the study results as follows.

1) Most of the samples were female aged below 31 years old with the Bachelor degree educational level or equally and having monthly income at 10,000 baht or lower.

2) Overall, innovation and change from view point of foreign and Thai tourist toward tourism development in Eastern region was at high level whereas the aspect of community or people empowerment was at highest average, second by the use of new technologies, completion, process improvement and to use the program received from the private sector or those voluntary who were not from the government sector to achieve the public goals, respectively.

3) Overall, the tourism development in the Eastern region was in high level where the aspect of image had the top score, second by the tourism resources, tourism infrastructure, and the competitive ability, integrative management mechanism, tourism income maximizing, insight information for the analysis, tourism law and tourism human resource, respectively.

4) Innovation and change from view point of foreign and Thai tourist toward tourism development in Eastern region on the aspect of the use of program received from the private sector or those voluntary who were not from the government sector to achieve the public goals had the highest influence, second by the use of new technologies, completion, process improvement and community and people empowerment, respectively.

Keywords: Tourism, Tourism in eastern region, Innovation and change

บทนำ

ความสำเร็จขององค์การธุรกิจนับตั้งแต่ SME ไปจนถึงองค์การระดับโลกหลายแห่งที่ก้าวขึ้นมาอย่างโดดเด่นและยืนอยู่ในแถวหน้าได้ในปัจจุบัน ล้วนต้องผ่านประสบการณ์การแข่งขันเพื่อให้สามารถยืนอยู่เหนือคู่แข่ง ท่ามกลางสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและเข้มข้นขึ้นของโลกที่ไร้พรมแดนได้กดดันให้ผู้แข่งขันทุกรายต่างหาทางคิดค้นวิธีการที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งความสามารถที่ว่านี้ก็คือ การสรรหานวัตกรรมใหม่ๆ ในทางธุรกิจเพื่อที่จะสร้างให้ลูกค้าเกิดพฤติกรรมในการหันมาใช้สินค้าและบริการใหม่ๆ นั่นเอง หากกลุ่มเป้าหมายมีขนาดใหญ่พอที่จะเป็นตลาดทางธุรกิจ นั้นย่อมหมายความว่า การสรรค์สร้างและพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมในองค์การ คือ โอกาสหรือช่องทางในการทำเงินได้เกิดขึ้นแล้ว (พงษ์ ภาวิจิตร, 2548, หน้า 3-4)

ความสามารถด้านนวัตกรรมจึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขัน (Competitive Advantage) ของทุกองค์การ ดังนั้น จากภาวะการแข่งขันจึงเป็นแรงผลักดันให้องค์การทั้งหลายต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรม (Innovation) ให้เกิดขึ้นในองค์การ ทั้งนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) และนวัตกรรมกลยุทธ์ (Strategy Innovation) ทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายสำคัญสูงสุดคือ การสร้างให้้องค์การเป็นองค์การนวัตกรรม (Innovation Organization) ที่จะเป็้องค์การต้นกำเนิดของนวัตกรรม หรือเป็น้องค์การที่สนับสนุนการทำนวัตกรรมของบุคลากร (พยัค วุฒิรงค์, 2555, หน้า 3-5)

การกระทำเกือบทุกอย่างในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างนวัตกรรมล้วนสำเร็จได้ด้วยพนักงานในระดับกลางถึงล่าง เช่น พนักงานด้านการตลาดและพนักงานขาย ซึ่งมองเห็นโอกาสทางการค้าใหม่ๆ ช่างเทคนิคและวิศวกรซึ่งคิดค้นวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาให้ลูกค้า ผู้จัดการระดับกลางซึ่งช่วยให้เกิดการแบ่งปันความคิดเห็นและการระดมสมองแต่ผู้บริหารระดับอาวุโสก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งเช่นกัน เพราะพวกเขาเท่านั้นที่มีอำนาจในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมขององค์กร กำหนดขอบเขตของการทุ่มเทในการสร้างนวัตกรรม จัดสรรทรัพยากร และสร้างสมดุลระหว่างเป้าหมายในวันนี้กับเป้าหมายในอนาคต

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก รัฐบาลของประเทศดังกล่าวจึงให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อช่วงชิง ส่วนแบ่งตลาดท่องเที่ยวโลก โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและอาเซียนต่างกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อดึงนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศตนเพิ่มมากขึ้น การกีดกันด้านการท่องเที่ยวจึงเป็นภารกิจที่ถูกผลักดันกลืนไปกับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ดังนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศต่างๆ จึงได้มีการบูรณาการงานด้านการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งหากประเทศใดมีแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเทศที่ชัดเจน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง โครงสร้างพื้นฐานที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติ มีความอุดมสมบูรณ์ และบุคลากรภาคการท่องเที่ยวมีศักยภาพด้วยแล้ว จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ประเทศนั้นๆ มีข้อได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวของตนให้เติบโต ได้อย่างมั่นคง

ประเด็นสำคัญที่ควรจะมีการพิจารณา คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย เติบโตถูกทิศถูกทางแล้วหรือไม่ และจะสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้อย่างไร ซึ่งที่ผ่านมาถึงแม้ประเทศไทยจะประสบ ภาวะวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศ แต่เมื่อผ่านพ้นวิกฤตไปแล้วนักท่องเที่ยว ก็ยังกลับมาเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แสดงถึงความเชื่อมั่นที่นักท่องเที่ยวมีต่อเมืองไทย ในขณะเดียวกัน ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยยังเป็นแหล่งท่องเที่ยว ราคาถูก การท่องเที่ยวไทยยังมีปัญหาสะสมมาอย่างยาวนานที่เป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ความไม่พร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากรท่องเที่ยว ขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งรวมถึงปัญหาการบริหารจัดการของภาครัฐและการบูรณาการเพื่อการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ ความล้าสมัยของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น หากประเทศไทยยังจำเป็นต้องอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจหลักให้กับประเทศ รวมถึงเป็นแหล่งกระจายรายได้และการจ้างงานเพื่อช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับชุมชนและสังคมไทยแล้ว ควรจะมีการทบทวนทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง ศักยภาพและโอกาสที่จะเกิดขึ้น และเพื่อเป้าหมายการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558, หน้า 1)

ทบทวนวรรณกรรม

แนวความคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

จากหลักฐานเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่า องค์กรภาครัฐสามารถทำให้เกิดนวัตกรรมได้ เหมือนกับองค์กรประเภทอื่นๆ องค์กรขนาดใหญ่และมีความซับซ้อน เช่น กระทรวง สามารถสร้างนวัตกรรมได้ดีกว่าองค์กรขนาดเล็กและไม่มีความซับซ้อน สิ่งที่น่าสนใจคือ ทั้งที่ดูเหมือนจะมีสิ่งจูงใจเพียงเล็กน้อยในการสร้างนวัตกรรมในองค์กรภาครัฐ แต่ก็มึนนวัตกรรมเกิดขึ้นในภาครัฐทั้งนวัตกรรมในเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ประโยชน์จากแรงงาน และการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ลักษณะของนวัตกรรมสามารถอธิบายตามความแตกต่างของการนำมาใช้ โดยสามารถแบ่งลักษณะของนวัตกรรมออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. ความได้เปรียบเชิงสัมพัทธ์ (Relative Advantage) เป็นนวัตกรรมที่แต่ละคนรับรู้ว่าคุณสมบัติได้เปรียบ
2. ความสอดคล้อง (Compatibility) เป็นระดับที่นวัตกรรมถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมที่มีอยู่ ประสบการณ์ในอดีต และความต้องการผู้ที่จะนำมาใช้
3. ความซับซ้อน (Complexity) เป็นระดับที่นวัตกรรมถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ยากที่จะเข้าใจและยาก
4. การทดลอง (Trialability) เป็นระดับที่นวัตกรรมถูกทดลองในพื้นฐานที่จำกัดและพยายามทำให้สำเร็จ
5. การสังเกตเห็น (Observability) เป็นระดับที่ผลลัพธ์ของนวัตกรรมสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

Borins (2001) ได้ศึกษาผู้สมัคร 321 คนใน Ford-KSG Awards (217 คนจาก ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 1994 และ 104 คนจาก ค.ศ. 1995 ถึง ค.ศ. 1998) และระบุลักษณะ 5 ประการของนวัตกรรมในองค์การภาครัฐได้ดังนี้

1. ความครบถ้วน (Holism) เป็นการจัดการกับปัญหาของหุ้นส่วนที่เป็นทางการและการจัดการปัญหาระหว่างองค์การและคนทุกคนมากกว่าการแก้ปัญหาของบางคน
 2. การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ (The Use of New Technology) การรับรู้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยี
 3. การทำให้กระบวนการดีขึ้น (Process Improvement) นวัตกรรมที่ถูกออกแบบเพื่อให้อัตราการของรัฐบาลเร็วขึ้น เป็นมิตรและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น
 4. การเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือประชาชน (Empowerment of Communities or Citizens) การให้คำปรึกษาและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการสร้างนโยบายและการนำมาปฏิบัติ
 5. การใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์การที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมายสาธารณะ (Using Private Sector and Voluntary or Nongovernmental Organizations)
- ผู้ปฏิบัติของรัฐจะต้องแก้ปัญหาของภาครัฐและต้องใช้วิธีการเชิงรุกในการจัดการกับปัญหาก่อนปัญหาจะขยายตัวมากขึ้น ทำให้พนักงานภาครัฐเป็นเสมือนผู้สร้างนวัตกรรมคือเป็นฮีโร่ในฐานะผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Heroes) หรือฮีโร่ท้องถิ่น (Local Heroes) เนื่องจากพนักงานของรัฐสร้างนวัตกรรมทั้งที่มีเงินเดือนและโบนัสน้อยกว่าองค์การภาคเอกชน

การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ผลการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการช่วยรักษาเสถียรภาพและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยอาศัยข้อได้เปรียบของทำเลที่ตั้ง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยว และความหลากหลายของวัฒนธรรมซึ่งรวมถึงความเป็นไทย เป็นจุดขายสำคัญในการส่งเสริมตลาดท่องเที่ยวอย่างยาวนาน และเพื่อให้ประเทศไทยมีกรอบทิศทาง การพัฒนาที่ชัดเจน สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนาใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น ในระยะเวลาที่ผ่านมา คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติพ.ศ. 2555-2559 ขึ้น โดยการติดตามและประเมินผลการพัฒนาในระยะครึ่งแผน รวมทั้งการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับการท่องเที่ยวใน ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการท่องเที่ยวของประเทศไทย และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว 5 เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันในการสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการพัฒนา ที่ผ่านมา และข้อจำกัด ข้อด้อย และปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ ดังนี้

1. ชีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศคู่แข่ง จากข้อมูลของ Travel and Tourism Competitiveness Index ในปีพ.ศ. 2557 พบว่า ประเทศไทยมีอันดับชีดความสามารถในการแข่งขันในลำดับที่ 35 ของโลก และเป็นอันดับที่ 10 ในภาคพื้นเอเชีย และแปซิฟิก ซึ่งเป็นอันดับที่สูงขึ้นจากปี 2555 อย่างไรก็ตาม ชีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศไทยยังต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย) และเมื่อพิจารณาชีดความสามารถในการแข่งขันแต่ละด้าน พบว่าไทยมีความจุดเด่นในด้านทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางอากาศ โครงสร้างพื้นฐานในการบริการ นักท่องเที่ยว สำหรับปัจจัยที่เป็นเป็นจุดอ่อนสำคัญของการท่องเที่ยวไทย ได้แก่ด้านความปลอดภัย ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และด้านสุขอนามัย

2. ผลการพัฒนาที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในการเพิ่มรายได้แต่ยังมีปัญหาในเรื่องของการกระจายรายได้และการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว โดยในช่วงปี 2554-2557 พบว่า รายได้จาก การท่องเที่ยว ขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 18.9 ต่อปีแต่นักท่องเที่ยวยังคงกระจุกตัวอยู่เฉพาะใน เมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ภูเก็ต กระบี่ และเชียงใหม่ และพบว่า การเดินทางท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือน ชาวต่างชาติกระจุกตัวอยู่ใน 20 จังหวัด ประมาณร้อยละ 94.2 ของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติทั้งหมด ในปี 2556 ประเทศไทยมีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติรวมทั้งสิ้น 55,387,7521 คน โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือน ชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมี

การกระจุกตัวอยู่ใน 20 จังหวัดแรก จำนวน 52,182,217 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 94.2 ของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมด อีกทั้งจังหวัดที่มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ มากกว่า 1 ล้านคน มีเพียง 9 จังหวัดเท่านั้น นอกจากนี้พบว่าตลาดนักท่องเที่ยวยังคงเป็นกลุ่มเดิมที่ต้องพึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยว 20 อันดับแรก โดยเฉพาะจีนและรัสเซีย ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในการสูญเสียรายได้ หากประเทศเหล่านี้ต้องประสบกับปัญหาหรือวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่ไม่เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยว

3. การท่องเที่ยวไทยยังคงมีภาพลักษณ์ด้านลบที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข การประเมินภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมา ยังคงมีภาพลักษณ์ทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยในด้านบวก ได้แก่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงิน เป็นที่ที่ใช้ชีวิตในวันพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ความมีน้ำใจ ของผู้คน บรรยากาศที่สนุกสนาน มีสีสัน อธิษาศัยไมตรีของคนท้องถิ่น จึงจัดว่าประเทศไทยทำได้ดีมากในเรื่องการสร้าง ความรู้สึกและการสร้างประสบการณ์ที่ดีด้วยความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังมีภาพลักษณ์ด้านลบ ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ความปลอดภัย การหลอกลวงในรูปแบบต่างๆ ปัญหาจากความเสื่อมโทรม ของแหล่งท่องเที่ยว สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดหลักเปลี่ยนจุดหมายไปยังแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่นๆ จึงเป็นเรื่องที่จะต้อง มี แนวทางและหน่วยงานปฏิบัติที่ชัดเจน

4. ทรัพยากรการท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ นับเป็นปัญหา ที่สะสมมานานจากนโยบายการเร่งส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว แต่ขาดการเตรียมพร้อมรองรับของ แหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหลักๆ ของประเทศ ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็น จำนวนมากในแต่ละปีการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ นักท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในขณะที่การบริหารจัดการและการควบคุมกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ ปัญหาขยะ น้ำเสีย มลพิษ ระบบนิเวศวิทยา ศิลปวัฒนธรรมและ โบราณสถาน เสี่ยงต่อการถูกทำลาย ซึ่งนับเป็นสาเหตุสำคัญทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลง ในขณะที่เดียวกันการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ยังไม่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นยังกระจุกตัว อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเดิมๆ เช่น กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ซึ่งส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว

5. โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างดีในระดับหนึ่ง แต่ยังมีปัญหาในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคม ค่อนข้างดีโดยเฉพาะในเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ มีสนามบิน 41 แห่ง กระจายตัวอยู่

ทั่วประเทศ มีถนนที่มีคุณภาพเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดต่างๆ ซึ่งมีคุณภาพและมาตรฐาน แต่ยังคงการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวรองยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

6. บุคลากรด้านการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะและองค์ความรู้ ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยภาพรวมแล้วบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีความสามารถในการแข่งขันในระดับท้องถิ่นหรือในประเทศแต่ยังขาดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล ทั้งนี้ เนื่องด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล ผู้ประกอบการธุรกิจบริการ ท่องเที่ยวของไทยส่วนใหญ่ยังขาดการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร ขาดการประสานงานจากหน่วยงานภาครัฐ

7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหลายฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นกฎหมายฉบับเก่าล้าสมัย มีความขัดแย้งกัน ระหว่างกฎหมาย และมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งต้องมีมาตรการเข้มงวด กวดขัน ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้บรรลุตามเป้าหมาย

8. ขาดข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาและส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวไทยให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและสารสนเทศทั้งใน ภาพรวมและภาพเชิงลึกจำนวนมาก แต่ปัจจุบันข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายมาจากแหล่งข้อมูล ที่หลากหลายขาดการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ ขาดการบริหารจัดการ และขาดการใช้ประโยชน์ข้อมูลอย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว โดยการนำเทคโนโลยีการจัดเก็บออกแบบและกลั่นกรองข้อมูล สร้างระบบการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวไทย

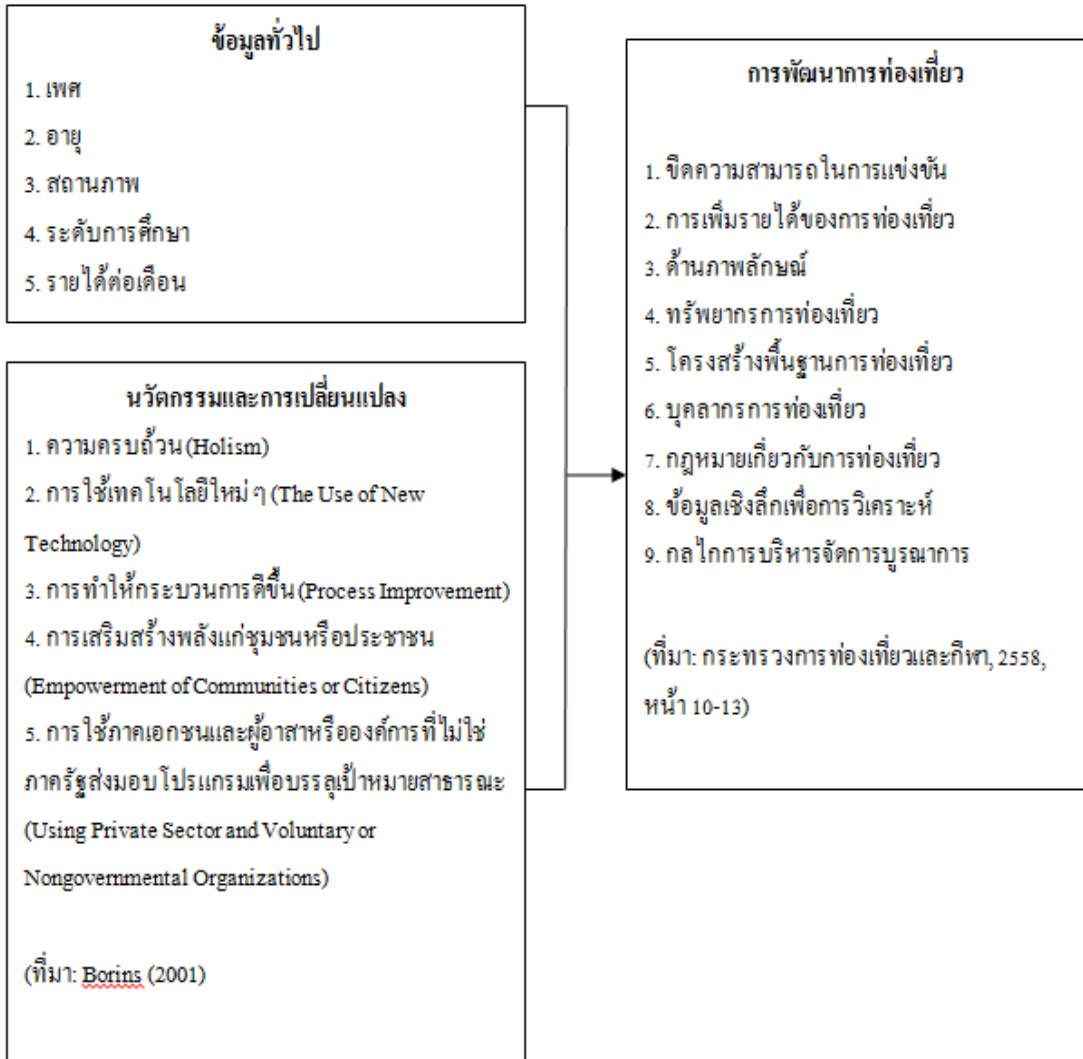
9. กลไกการบริหารจัดการขาดการบูรณาการ การพัฒนาการท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน เชื่อมโยงจากระดับชาติสู่ระดับพื้นที่ และชุมชน ที่ผ่านมากลไกการพัฒนาการท่องเที่ยว ขาดความเชื่อมโยงระหว่างกลไกในระดับต่างๆ ต่างคนต่างทำ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของการพัฒนา หรือขาดเจ้าภาพหลักในบางเรื่อง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

กรอบแนวคคการวคจย

กรอบแนวคคการวคจยเขจงปรคมาณ

ตัวแปรอิสระ (X)

ตัวแปรตาม (Y)

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวคจย

วคจยการวคจย

1. การคคการวคจยเขจงปรคมาณ

การคคการวคจยเขจงปรคมาณครั้งนี้ใชรูปรคแบบการคคการวคจยเขจงปรคมาณ “Quantitative Research)” ผูวคจยคคกำหนดคณขั้นตอนการวคจยและรายละเอคจย ดคจยนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยและนักท่องเที่ยวยาวต่างชาติที่ได้เดินทางท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียง

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักท่องเที่ยวยาวชาวไทยและนักท่องเที่ยวยาวต่างชาติ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552)

$$n = \frac{(1.96)^2}{(4)(0.05)^2}$$

$$= 384.16 \text{ หรือ } 385 \text{ คน}$$

เพื่อความสะดวกผู้วิจัยขอเก็บข้อมูล แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยและนักท่องเที่ยวยาวต่างชาติ ภาคตะวันออกเฉียง 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling)

ผลและการอภิปรายผล

การศึกษาค้างนี้มีอิทธิพลต่อศึกษาค้างการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียง วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการศึกษานำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ค้างนี้

พิจารณาความสัมพันธ์ของนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียง โดยการพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยถือว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ผลการศึกษาแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวยาวและการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียง

ตัวแปร	Y	X1	X2	X3	X4	X5
Y	1.000	0.598	0.708	0.683	0.688	0.714
X1	0.598	1.000	0.627	0.580	0.521	0.555
X2	0.708	0.627	1.000	0.695	0.700	0.649
X3	0.683	0.580	0.695	1.000	0.733	0.720
X4	0.688	0.521	0.700	0.733	1.000	0.776
X5	0.714	0.555	0.649	0.720	0.776	1.000

- เมือ Y คือ การพัณนาการทอ้งเทือวในภาคตะวันออกเฉียง
- X1 คือ คะเนนนวนัตรกรรมและการเปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือว
ด้านความครบถ้วน
- X2 คือ คะเนนนวนัตรกรรมและการเปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือว
ด้านการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ
- X3 คือ คะเนนนวนัตรกรรมและการเปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือว
ด้านการทำให้กระบวนการดีขึัน
- X4 คือ คะเนนนวนัตรกรรมและการเปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือว
ด้านการเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือประชาชน
- X5 คือ คะเนนนวนัตรกรรมและการเปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือว
ด้านการใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรม
เพือบรรลุเป้าหมายสาธารณะ

จากตารางที่ 1 พบว่า การพัณนาการทอ้งเทือวในภาคตะวันออกเฉียง มีความสัมพันธ์กับ นัตรกรรมและการเปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือวในทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ ส่งมอบโปรแกรมเพือบรรลุเป้าหมายสาธารณะ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.714 ด้านการใช้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.708 ด้านการเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือ ประชาชนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.688 ด้านการทำให้กระบวนการดีขึันมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ 0.608 และด้านด้านความครบถ้วนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.598

ซึ่งเมือการพัณนาการทอ้งเทือวในภาคตะวันออกเฉียง มีความสัมพันธ์กับ นัตรกรรมและการ เปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือว จึงสามารถใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ เพือทำการ วิเคราะห์ว่า นัตรกรรมและการเปลือยนเปลืองจากมูมมอ้งของนักทอ้งเทือวใดบ้าง ที่มีอิทธิพลต่อ การพัณนาการทอ้งเทือวในภาคตะวันออกเฉียง ผลการศึกษาแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาอิทธิพลของนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก

ตัวแปรอิสระ	สมการถดถอยที่ 1	สมการถดถอยที่ 2	สมการถดถอยที่ 3	สมการถดถอยที่ 4	สมการถดถอยที่ 5
ค่าคงที่	1.758	0.108	1.140	1.101	1.081
การใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมายสาธารณสุข (X5)	0.586	0.361	0.328	0.272	0.229
การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ (X2)	-	0.319	0.265	0.225	0.203
ความครบถ้วน (X1)	-	-	0.148	0.128	0.132
การทำให้กระบวนการดีขึ้น (X3)	-	-	-	0.126	0.103
การเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือประชาชน (X4)	-	-	-	-	0.089
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)	0.510	0.613	0.627	0.637	0.641
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่า (Adjusted R^2)	0.509	0.611	0.624	0.633	0.636
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่เปลี่ยนไป (R^2 Change)	0.510	0.103	0.014	0.010	0.004
สถิติ F	414.173	314.740	221.980	173.104	140.614
ค่า Sig. (P - Value)	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

จากตารางที่ 2 พบว่า ในลำดับแรกตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ได้แก่ การใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมายสาธารณสุข โดยที่ตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกได้ร้อยละ 51.0 ($R^2 = 0.510$) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมายสาธารณสุขมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก

สมการถดถอยแสดงความผันแปรของการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก เป็นดังนี้

$$Y = 1.081 + 0.229X5 + 0.203X2 + 0.132X1 + 0.103X3 + 0.089X4$$

เมื่อ Y คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก

X1 คือ คะแนนนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวด้านความครบถ้วน

- X2 คือ คะแนนนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยว ด้านการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ
- X3 คือ คะแนนนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยว ด้านการทำให้กระบวนการดีขึ้น
- X4 คือ คะแนนนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยว ด้านการเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือประชาชน
- X5 คือ คะแนนนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยว ด้านการใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรม เพื่อบรรลุเป้าหมายสาธารณะ

สรุปได้ว่านวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวทุกด้านมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก โดยเรียงลำดับจากอิทธิพลมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย สาธารณะ ด้านการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านความครบถ้วน ด้านการทำให้กระบวนการดีขึ้น และด้านการเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือประชาชน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาซึ่งพบว่า ปัจจัยนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของนักท่องเที่ยวทุกด้านมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก โดยเรียงลำดับจากอิทธิพลมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการใช้ภาคเอกชนและผู้อาสาหรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐส่งมอบโปรแกรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย สาธารณะด้านการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านความครบถ้วน ด้านการทำให้กระบวนการดีขึ้น และด้านการเสริมสร้างพลังแก่ชุมชนหรือประชาชน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกจากการกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการต่างๆ ของรัฐบาล เป็นผลสำเร็จ ทั้งมาตรการยกระดับคุณภาพห่วงโซ่คุณค่าซึ่งได้ให้ผู้ประกอบการ/ ภาครัฐ/ ชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน สร้างกลไกในการหาผู้ประกอบการที่มีคุณภาพ ใน Value chain เพื่อเป็นต้นแบบกับผู้ประกอบการอื่นๆ สร้างความเข้มแข็งเชิงการตลาดให้กับชุมชนในพื้นที่ โดยเสริมองค์ความรู้ด้านการตลาดให้ชุมชนสามารถทำการตลาดได้ด้วยตนเอง จัดกลุ่มสินค้าคุณภาพ และ สนับสนุน ส่งเสริม ให้มีการจัดทำสินค้า/ บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตลาด เพื่อให้สามารถนำไปเสนอ ขายได้อย่างเหมาะสมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และส่งเสริมให้เกิด

การประกอบการอย่างมีคุณภาพและ มาตรฐานสูง ใส่ใจสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการใช้ภาคประชาชน โดยการสร้างกระแสให้คนไทยหันมาให้ความนิยมในการท่องเที่ยวเมืองไทย ภาคภูมิใจในความ เป็นไทยทำให้วิถีไทยเกิดความเข้มแข็ง ส่งเสริมให้คนไทยเป็นเจ้าของที่ดี ซึ่งจะ เป็นส่วนสำคัญที่ จะช่วยสร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจให้นักท่องเที่ยว รวมทั้งมาตรการในการปรับ โครงสร้าง ตลาด โดยเน้นการขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มระดับกลาง-บน กลุ่มความสนใจพิเศษ โดยนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าวิถีไทย และสร้าง การเดินทางเชื่อมโยงให้ไทยเป็นประตูอาเซียน โดยดำเนินการผ่าน 3 มาตรการ คือ มาตรการเร่ง เพิ่มรายได้ มาตรการปรับโครงสร้างตลาดหลัก และมาตรการแสวงหากลุ่มตลาดใหม่ และมาตรการ ที่สร้าง โอกาสทางการท่องเที่ยวสู่คนไทยทุกกลุ่ม โดยเน้นให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศไทย การส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ใหม่ เช่น การท่องเที่ยวเมืองรอง เป็นต้น การกระจายช่วงเวลา ในการท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวทั้ง สินค้าและบริการ มีการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการขอวีซ่า การผ่านแดนเข้าออก ชายแดนและสนามบิน การปรับปรุงกฎ ระเบียบให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น มีการพัฒนาสิ่ง อำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มนักท่องเที่ยวรวมทั้งผู้สูงอายุ คนพิการ เป็นต้น

ในส่วนของความปลอดภัยมีการขยายศูนย์บริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ครอบคลุมทุก พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ มีการจัดหาอาสาสมัครอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว เพื่อเป็น ล่ามแปลสื่อสารข้อมูลต่างๆ ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการต่างๆ มีการหามาตรการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย เป็นต้น ผลการศึกษาสอดคล้องกับสุภาพร คำภีระ (2551) ซึ่งได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์หมู่บ้านสันติสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนควร อำเภอปาง จังหวัดพะเยา และพบว่าศักยภาพและสภาพ ปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านสันติสุขที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยภาพรวมอยู่ ในระดับมาก พิจารณาแล้วพบว่า สิ่งดึงดูดใจให้มาท่องเที่ยวมีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งจาก แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการรองรับของพื้นที่จากการมีจุดชมวิวที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว สถานที่พักและ โฮมสเตย์ที่ รองรับอย่างเพียงพอ ในขณะที่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยวและความสะดวกในการ เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ต้องมีการพัฒนาขีด ความสามารถให้มากขึ้น ส่วนแนวทางในการพัฒนาชุมชนบ้านสันติสุขให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง

นิเวศควรพัฒนา ได้แก่ การจัดการที่จำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและ
สาธารณูปโภคให้มากขึ้น กิจกรรมและกระบวนการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าและ
ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนใน
ชุมชน พื้นที่กิจกรรมควรทำความสะอาด มีการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นหมู่บ้านสีขาวซึ่งเป็นสิ่งที่มี
ความสำคัญที่เชื่อมโยงกับการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรมให้มีความน่าสนใจและเหมาะ
แก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนเรื่องความร่วมมือร่วมใจของชุมชนจำเป็นต้องเน้นให้ชุมชนเข้ามามี
ส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางและการมีผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อสินค้าสำคัญ รวมถึงการจัดตั้ง
คณะกรรมการชุมชนในการเข้ามามีบริหารจัดการและบริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย

ข้อเสนอแนะ

ในมุมมองของนักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทย ข้อเสนอแนะสำหรับนวัตกรรม
การเปลี่ยนแปลงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก ได้แก่

1. ควรปรับปรุงเรื่องความสะอาดของน้ำทะเลอย่างเร่งด่วน เพราะการที่น้ำทะเล
ไม่สะอาดเป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวลดลงเนื่องจากเสน่ห์ของการท่องเที่ยว
ในเรื่องของการลงเล่นน้ำไม่สามารถทำได้

2. ควรมีการปรับปรุงเรื่องความสะอาดของชายหาด กำจัดขยะมูลฝอยที่ตกค้างตาม
ชายหาดให้หมด โดยเฉพาะเศษขวดหรือเศษแก้วที่แตก

3. ควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น

4. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ตู้กดเงินอัตโนมัติให้มากขึ้น

5. ควรมีการควบคุมเรื่องอาหารทั้งในแง่ของคุณภาพ ราคา และความสะอาด
ถูกสุขลักษณะ

6. บุคลากรทางการท่องเที่ยวควรคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้าน
ภาษาต่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวต่างชาติ

7. ควรมีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว ลดการ
รับนักท่องเที่ยวหรือปิดให้บริการท่องเที่ยวบางช่วงเวลาเพื่อฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรม

8. หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง ควรเอาใจใส่ดูแล
สถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก ที่พัก ฯลฯ และดูแล
ควบคุมให้ไม่เกิดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

รายการอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560*. วันที่ค้น
 ข้อมูล 5 ธันวาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.mots.go.thewt_dl_link.php?nid=7114
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). *สถิติสำหรับงานวิจัย. ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี*
 (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ ผาวิจิตร. (2548). *ยุทธศาสตร์ความได้เปรียบ*. กรุงเทพฯ: เอ อาร์ อินฟอร์เมชัน แอนด์
 พับลิเคชัน.
- พยัคฆ์ วุฒิรงค์. (2555). *การจัดการนวัตกรรม: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร คำภีระ. (2551). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์*
หมู่บ้านสันติสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา
พุทธศักราช 2551. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา
 รัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Borins, S. (2001). Encouraging Innovation in the Public Sector. *Journal of Intellectual Capital*,
 2(3), 310-319.